

Certyfikacja serwisantów w ramach kwalifikacji wolnorynkowej

„Serwisowanie małych oczyszczalni ścieków dla równoważnej liczby mieszkańców poniżej 2000”

Liczba małych oczyszczalni obsługujących do 2.000 RM, (skrót RM – równoważny mieszkaniec – odpowiada ładunkowi substancji organicznej w ściekach surowych równemu 60 g BZT₅/RM dobę) zbliża się już w kraju do 400 tysięcy i nadal rośnie w tempie 20-30 tysięcy sztuk rocznie – głównie w zakresie RLM < 50. Niektóre gminy postrzegają te urządzenia jako alternatywę dla zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej. Jednocześnie rośnie zagrożenie jakości wód podziemnych, szczególnie wód gruntowych pierwszego horyzontu. Bliżej nieokreślona liczba oczyszczalni nie jest zarejestrowana w urzędach gmin i starostwach powiatowych. Obecnie dostęp do sieci kanalizacyjnych i zbiorczych oczyszczalni ścieków posiada około 48% ludności wiejskiej. Eksploatowanych jest ponad 2 miliony zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe (tzw. szamb), które często są nieszczelne. Prowadzi to do zanieczyszczania wód gruntowych i gleby w otoczeniu szamb. Zbiorniki te można uszczelnić i przerobić na małe oczyszczalnie ścieków (*dalej*: małe OŚ). Z uwagi na rozproszoną zabudowę na terenach nieurbanizowanych w kraju, przewiduje się wzrost liczby małych OŚ do 1 mln oczyszczalni w ciągu nadchodzących 20-25 lat.

Jakość świadczonych usług przez serwisantów małych OŚ w kraju budzi zastrzeżenia użytkowników, o czym piszą gazety i sami użytkownicy na forach internetowych. Niekiedy wykonywane są fikcyjne przeglądy, polegające jedynie na obejrzeniu oczyszczalni i wypełnieniu dokumentów lub tylko na umyciu jej elementów. Prowadzi to do szybkiej dekapitalizacji urządzeń i braku deklarowanych przez producenta efektów ekologicznych. Zgodnie z wykładnią Ministerstwa Środowiska z 2016 r., małe OŚ funkcjonujące w ramach zwykłego korzystania z wód, powinny być objęte kompleksowym systemem instytucjonalnym, który umożliwia ich monitoring zarówno na etapie realizacji, poprawności ich wykonania pod względem budowlanym i technicznym, jak też w okresie ich funkcjonowania i oddziaływania na środowisko.

Większość małych OŚ – to wyroby budowlane lub obiekty budowlane. Jako obiekty budowlane podlegają przepisom Prawa budowlanego. Art. 62. Prawa budowlanego przewiduje, stanowi że: obiekty budowlane powinny być w czasie ich użytkowania poddawane przez właściciela lub zarządcę kontroli okresowej, co najmniej raz w roku, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego elementów budynku, budowli i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu oraz instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska. Niektóre urzędy gmin ogłaszają corocznie przetargi na serwisowanie kilkudziesięciu, a nawet kilkuset, przydomowych oczyszczalni ścieków, będących w ich gestii.

Z uwagi na postępującą automatyzację i zdalny monitoring małych OŚ, coraz częściej oczyszczalnie dla RLM ≤ 2000 nie mają stałej obsługi operatorskiej lub są obsługiwane przez nie-fachowców. Szkolenia operatorów i serwisantów organizują różne organizacje (PZITS, IG Wodociągi Polskie, Stowarzyszenie Eksploatatorów Obiektów Gospodarki Wodno-Ściekowej

i in.), zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. "w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych" (Dz. U poz. 186 z 2012 r. z późn. zmianami), jak również producenci małych OŚ, ale są to szkolenia dla operatorów większych oczyszczalni albo typowych dla danego producenta.

Proponowana przez nas forma certyfikacji serwisantów będzie wypełniać pewną lukę w zakresie specjalistów od eksploatacji małych OŚ, posiadających odpowiednią wiedzę i umiejętności. Certyfikat dla osób fizycznych będzie odnawiany co 4 lata, po to, by jego posiadacz/ka zapewniał/a nowoczesny poziom usług w tym dynamicznie rozwijającym się sektorze.

Certyfikacja realizowana jest w ramach Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i posiada przypisany jej poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji PRK 4. Dzięki temu certyfikat będzie rozpoznawalny, tak w kraju, jak i zagranicą.

prof. dr hab. inż. Ryszard Błażejewski